

Semesteroppgave RETKLA2020 (BA)

Velg ei av de tre oppgavene. Utkast på minimum fem sider leveres i Fronter innen 15. april. Det gis individuell veiledning før eller etter denne fristen. Spørsmål som kan tas opp i veiledninga er blant annet: hvilke deklamasjoner eller taler som skal analyseres, om det trengs mer sekundærlitteratur.

1

Deklamasjoner er øvelsestaler forfattet og framført av elever og lærere i antikkens retorikkskoler. Utgangspunkt for deklamasjonene var tenkte rettssaker eller politiske debatter.

I den romerske retorikkprofessoren Quintilians navn (selv om man ikke lenger tror at det er han som har skrevet dem) sirkulerer to samlinger deklamasjoner, de «store» (*maiores*) og de «små» (*minores*). De sistnevnte er ikke fullstendige deklamasjoner, men utkast bestående av kort formulerte argumenter. Verkets forfatter var sannsynligvis retorikklærer, og dets formål var å forsyne studentene med råmateriale som de skulle utarbeide til egne taler. Med hvert utkast følger en situasjonsbeskrivelse og noen ganger en kort drøfting av hvordan argumentasjonen kan legges opp (en *sermo*).

Deklamasjonene i antikk skole hadde flere funksjoner. For det første ga de trening i argumentasjonsteknikk. For det andre utgjorde de et «borgernes teater», en arena der spørsmål av politisk eller samfunnsmessig art kunne belyses fra forskjellige sider. For det tredje hadde de en kulturell og identitetsskapende funksjon: De hjalp til med å oppdra greske og romerske menn og borgere.

Beskriv og gi eksempler på hver av disse funksjonene med støtte i pensumlitteraturen. Velg en, to eller tre deklamasjoner og diskuter hvordan de tre funksjonene kommer til uttrykk i disse. Om ønskelig kan hovedvekten legges på én eller to funksjoner.

I Fronter ligger det et utvalg av ps.-Quintilians «små» deklamasjoner i latinsk original og med engelsk oversettelse (fra: *Quintilian: The Lesser Declamations*. Edited and translated by D. R. Shackleton Bailey. Harvard: Harvard University Press, 2006 (to bind)).

Disse bøkene kan også være nyttige:

Habinek, Thomas 2005. *Ancient rhetoric and oratory*. Malden: Blackwell. (særlig kap. 4)

Kennedy, George (utg). 2003. *Progymnasmata: Greek textbooks of prose composition and rhetoric*. Translated with introductions and notes by George A. Kennedy. Atlanta: Society of Biblical Literature (maler for og eksempler på forøvelser)

Walker, Jeffrey 2011. *The Genuine Teachers of This Art: Rhetorical Education in Antiquity*. Columbia: The University of South Carolina Press. (særlig kap. 4)

2

I Athen på 400-tallet blir retorikk til et fag som undervises og utøves av lærere og taleskrivere mot betaling. I oversiktsverker om antikk retorikk har man ofte pekt på det athenske demokratiets idealer om borgerlig deltagelse og rasjonell debatt som avgjørende for denne utviklingen (se for eksempel Pernot). Nylig har forskeren Victor Bers hevdet at den nye retoriske kompetansen i Athen på 400-tallet i stor grad var svaret på en desperasjon følt av talere som måtte stille i retten, og at den handlet mer om hvilke feil og tabber disse mennene burde unngå i sine taler enn om hvilke teknikker de burde bruke eller hvilke idealer de burde etterstrebe.

Gjengi hovedtrekkene i de to forklaringene på retorikkfagets tilblivelse. Analyser deretter to eller tre korte passasjer fra athenske taler fra 400- eller 300-tallet som du har funnet selv i lys av de to forklaringene. Hvilken form for retorisk profesjonalitet kommer til uttrykk i disse tekstene? Diskuter deretter de to forklaringene på retorikkens tilblivelse som fag. Diskusjonen kan ta utgangspunkt i blant annet følgende spørsmål: På hvilken måte er det to motstridende forklaringer som her fremmes? Kan de samtidig sies å utfylle hverandre? Hva er styrker og svakheter ved de to forklaringene?

Disse bøkene kan være nyttige:

Bers, Victor 2009. *Genos Dikanikon. Amateur and Professional Speech in the Courtrooms of Classical Athens*. Washington, D.C.: Center for Hellenic Studies.

Hansen, Mogens Herman 1999. *The Athenian democracy in the age of Demosthenes : structure, principles, and ideology*. Translated by J.A. Crook. Norman, Okla.: University of Oklahoma Press.

Pernot, Laurent 2005. *Rhetoric in Antiquity*. Washington, DC: The Catholic University of America Press. (Opprinnelig utgitt på fransk: *La Rhétorique dans l'Antiquité*.) (særlig kap. 3)

3

I en artikkel fra 2004 ser Alan Gross den vitenskapsteoretiske teorien om paradigmeskiftet i lys av antikk statusteori. Gjengi hovedtrekkene i Gross' artikkel. Vis deretter til et eksempel på en faktisk eller foreslått endring eller utvikling fra vår tid som kan kalles eller er blitt kalt et paradigmeskifte. Eksemplet finner du selv og kan være hentet fra vitenskap eller et annet område. Finn også en samtidig tekst som tar til orde for denne endringen eller utviklingen. Oppgavens hoveddel er en retorisk analyse av denne teksten.

Bibliografi:

Gross, Alan G. 2004. "Why Hermagoras Still Matters: The Fourth Stasis and Interdisciplinarity." *Rhetoric Review*, Vol. 23. No. 2, 141-55.